

דוח מבקר המדינה | שבט התשפ"ד | ינואר 2024

שלטון מקומי

**ביקורת מעקב
בנושא פרסום
חוצות בתחום
שיפוטן של
הרשויות המקומיות
- דוח מיוחד**

ביקורת מעקב בנושא פרסום חוצות בתחומי שיפוטן של הרשויות המקומיות - דוח מיוחד

רקע

סעיף 246 לפקודת העיריות (נוסח חדש) קובע כי "העירייה תפקח על הצגת מודעות, שלטים וטבלות במקומות עסק או על גבי לוחות או מקומות אחרים או תאסור הצגתם". בסעיף 146(10) לצו המועצות המקומיות, התשי"א-1950, נקבע כי מועצה מקומית רשאית להסדיר, להגביל או לאסור פרסומת רחוב.

תכליתם של הסעיפים בפקודת העיריות ובצו המועצות היא לשמור על חזות נאה ואסתטית של העיר ולמנוע מצב של חוסר סדר מבחינת מספר השלטים, קביעת מקומם, צורתם ומשך הצגתם, העלול לכער את פני העיר ולפגוע בסביבה, ברווחתם של תושבי העיר והמבקרים בה ובאיכות חייהם.

בתחום שיפוטן של הרשויות המקומיות בכלל ושל הרשויות שנבדקו בפרט - עיריות טבריה, כרמיאל וסח'נין והמועצות המקומיות ירכא וכפר יאסיף מוצגים אלפי שלטי פרסום, חלקם במרחב הפרטי על מבני עסקים ומבני מגורים, וחלקם במרחב הציבורי במתקנים ציבוריים שהציבו הרשויות המקומיות לצורך כך. מערך השילוט של הרשויות המקומיות משמש גם להעברת מסרים מסחריים לעוברים ושבים בתחום שיפוטה של הרשות המקומית, בכבישה ובדרכיה.

נתוני מפתח

3.685 מיליון ש"ח

סך כל ההכנסות מאגרות שילוט בשלוש מתוך חמש הרשויות שנבדקו (**טבריה, כרמיאל, סח'נין**) לשנת 2020

28 מיליון ש"ח

יתרות הפיגורים בגין אגרות שילוט של שלוש מתוך חמש הרשויות המקומיות שנבדקו (**טבריה, כרמיאל וסח'נין**) לסוף שנת 2021. בירכא ובכפר יאסיף אין מידע לגבי מספר שלטי החוצות שבתחום שיפוטן ואין אומדן מדויק של היקף אגרות השילוט בשתייהן

30 מתוך 257

הרשויות המקומיות לא התקינו חוקי עזר לפרסום ולשילוט, נכון לספטמבר 2022

9 ו-35 שנים

הרשויות **ירכא וכפר יאסיף** לא גבו אגרות שילוט במשך 9 שנים ו-35 שנים (בהתאמה) ממועד חקיקת חוקי העזר שלהן לשילוט

13,500

מספר השלטים בתחום שיפוטן של חמש הרשויות המקומיות שנבדקו בשנת 2022, ובכלל זה הרשויות המקומיות **ירכא וכפר יאסיף** שבהן לא נאספו נתונים מעודכנים על מספר השלטים שבתחום שיפוטן

פעולות הביקורת

בשנת 2015 פרסם משרד מבקר המדינה דוח בנושא "פרסום חוצות בתחומי הרשויות המקומיות"¹ (הדוח הקודם או הביקורת הקודמת). בדוח נבדקו חמש רשויות מקומיות בצפון הארץ: העיריות **טבריה, כרמיאל וסח'נין** והמועצות המקומיות **ירכא וכפר יאסיף**

1 מבקר המדינה, **דוחות על הביקורת בשלטון המקומי לשנת 2015** (2015), "פרסום חוצות בתחומי הרשויות המקומיות", עמ' 279 - 324.

(הרשויות המקומיות שנבדקו), וכן החברה הכלכלית מיסודה של עיריית טבריה (חכ"ל טבריה) ועמותת פסטיבל מחולות כרמיאל (עמותת פסטיבל כרמיאל). בביקורת הקודמת נבדקו הנושאים שלהלן: מדיניות פרסום חוזות, ניהול פרסום החוזות, ניהול התקשרויות עם קבלני הפרסום, טיפול הרשויות המקומיות בהצבת שלטים בתחום שיפוטן וגביית אגרות שילוט ודמי שימוש במתקני פרסום. בחודשים יוני-דצמבר 2022 ביצע משרד מבקר המדינה ביקורת מעקב אחר פעולותיהן של הרשויות המקומיות והתאגידים לתיקון הליקויים העיקריים שהועלו בדוח הקודם. בדיקת השלמה נעשתה במשרד הפנים. בחודשים ינואר, פברואר ואפריל 2023 התקיימו סיורים ונעשו בדיקות השלמה בשלוש מהרשויות המקומיות שנבדקו: עיריית טבריה והמועצות המקומיות **ירכא וכפר יאסיף**.

תמונת המצב העולה מן הביקורת

קביעת מדיניות ותוכנית כוללת לפרסום ושילוט - בדוח הקודם עלה כי חמש הרשויות המקומיות שנבדקו לא קבעו תוכנית כוללת לשילוט בתחום שיפוטן, ולפיכך המערך להצבת שלטים במרחב הפרטי והציבורי שלהן לא נבחן בראייה רחבה ומערכתית הכוללת את כל מתקני הפרסום בתחום שיפוטן של כל אחת מהרשויות האלה. בביקורת המעקב הועלה כי שלוש מהרשויות המקומיות שנבדקו: **כפר יאסיף וסח'נין** לא תיקנו את הליקוי - הן לא קבעו מדיניות שתעגן את אמות המידה לעניין פרסום ושילוט בתחום שיפוטן כנדרש בחוקי העזר שלהן. עיריית **טבריה** תיקנה את הליקוי במידה מועטה - נמצא כי העירייה הכינה בשנת 2009 הנחיות לשילוט המתייחסות לאזורי התיירות בעיר בלבד, ולא הכינה תוכנית החלה על שאר חלקי העיר. עיריית **כרמיאל** תיקנה את הליקוי במידה מועטה. בעירייה לא נמצאו מסמכים המעידים כי היא אישרה את התוכנית שהגישה לה חברת ייעוץ בשנת 2017 לאותה מטרה, וכי היא פעלה ליישומה.

העברת סמכויות לתאגידים העירוניים - עיריית **טבריה** - בדוח הקודם צוין כי בשנים 2005 עד 2013 העבירה העירייה לידי חכ"ל טבריה את ניהול פרסום החוזות במתקנים העירוניים, ובכלל זה את פרסום המכרז וההתקשרות עם הזוכה, זאת אף שלא הביאה את הנושא לדיון במליאת המועצה ולא הציגה לפנייה את הסמכויות שהועברו לחכ"ל, את הנימוקים והשיקולים לקבלת החלטה זו ואת פרטי ההתקשרות עם חכ"ל. בביקורת המעקב הועלה כי העירייה תיקנה את הליקוי באופן חלקי - מועצת העירייה אישרה בישיבתה ב-1.7.20 את טיוטת הסכם המסגרת בין העירייה ובין חכ"ל טבריה, ולפיו היא העבירה בין היתר לאחריות החכ"ל את השכרת שטחי הפרסום בתחום שיפוטן של העיר. עם זאת, ההחלטה התקבלה בלי שהעירייה בדקה את הכדאיות הכלכלית ואת המשמעות האחרות הכרוכות במהלך. עיריית **כרמיאל** - בדוח הקודם עלה כי בשנת 2000 העבירה עיריית **כרמיאל** לעמותת פסטיבל כרמיאל את ניהול פרסום החוזות על עמודי תאורה בעיר. זאת בלי שהעניין הובא לדיון במליאת המועצה ולאישורה ובלי שהוצגו לפנייה השיקולים להעברת הסמכויות. בביקורת המעקב הועלה כי העירייה לא תיקנה את הליקוי - היא לא

הביאה לאישור מועצת העירייה את נושא העברת האחריות לפרסום לידי עמותת פסטיבל כרמיאל.

הסכמי התקשרות בין העיריות לתאגידים העירוניים - בדוח הקודם עלה כי העיריות טבריה וכרמיאל לא הסדירו בהסכם בכתב את העברת ניהול פרסום החוצות לתאגיד העירוני חכ"ל טבריה ולעמותת פסטיבל כרמיאל. עוד עלה כי עם העברת ניהול פרסום החוצות לשני התאגידים חכ"ל טבריה ועמותת פסטיבל כרמיאל לא נקבעו מנגנונים להעברת ההכנסות לקופת העיריות, ולתגמול התאגידים העירוניים. עוד נמצא כי חכ"ל טבריה ועמותת פסטיבל כרמיאל אינן משלמות לעיריות **טבריה וכרמיאל חלק מההכנסות המתקבלות מניהול הפרסום ומגביית כספי השימוש בשלטי החוצות, המסתכמות במאות אלפי ש"ח בשנה בכל עיר. בביקורת המעקב נמצא כי שתי העיריות לא תיקנו את הליקוי - עיריית טבריה לא חתמה עם חכ"ל טבריה על הסכם המעגן את אופן השכרת שטחי הפרסום ואת סכום דמי הניהול שישולמו לחכ"ל טבריה, וחכ"ל טבריה לא העבירה לעיריית **טבריה** חלק מדמי השימוש בסך 837,000 ש"ח שקיבלה בשנת 2021 מקבלן הפרסום; עיריית **כרמיאל** ועמותת פסטיבל כרמיאל לא חתמו על הסכם שיסדיר את העברת נושא פרסום החוצות לעמותה ואת אופן חלוקת הכספים שמקבלת העמותה מהקבלנים בעד השימוש בשלטי חוצות. עמותת פסטיבל כרמיאל לא העבירה לעירייה שום סכום מההכנסות הפרסום.**

התקשרות עיריית כרמיאל לפרסום חוצות במתקני בילבורד - בדוח הקודם עלה כי בפברואר 2006 מסרה עיריית **כרמיאל לחברה ב' את הזיכיון לפרסום מסחרי על גבי צד אחד של שישה מתקני בילבורד שהוצבו בתחום שיפוטו למשך עשר שנים בלי שפרסמה מכרז, ובלא שביקשה הצעות מחיר בנושא, וכי היא פטרה את חברה ב' מתשלום דמי זיכיון. בעירייה לא נמצאו מסמכים שניתן ללמוד מהם על השיקולים לקבלת ההחלטה לפטור את חברה ב' מתשלום עבור מתן הזיכיון, ואף לא מסמכים הכוללים תחשיבים כלכליים המצדיקים את ההחלטה. בביקורת המעקב הועלה כי העירייה תיקנה את הליקוי במידה מועטה - בעקבות כך שפרסמה ביוני 2017 מכרז בנושא הקמה, הפעלה, תפעול ותחזוקה של תשעה מתקני בילבורד ולמתן זכויות פרסום על גביהם, היא קיבלה שלוש הצעות מחיר מקבלני פרסום. ועדת המכרזים של העירייה החליטה בישיבתה בספטמבר 2017 לבחור בהצעה של חברה ב', שהייתה הגבוהה ביותר. חברה ב' המשיכה לפרסם על מתקני הבילבורד מתחילת שנת 2018 בלא שחתמה על הסכם עם העירייה, בטענה כי נפלה בהצעתה "טעות סופר". עוד עלה כי חברה ב' לא שילמה לעירייה עד סוף שנת 2021 כל סכום, וכי העירייה לא נקטה נגדה שום צעדים. העירייה פעלה שלא בהתאם להחלטת ועדת המכרזים ושלא בהתאם לעקרונות דיני המכרזים ולכללי מינהל תקין, ואף חתמה על הסכם המכיל תנאים שונים מהותית מתנאי המכרז ומהצעת החברה הזוכה. עקב כך הסכום ששילמה חברה ב' לעירייה בשנים 2018 עד 2022 היה קטן בכ-297,500 ש"ח מהסכום הנדרש על פי המכרז. עוד עלה כי חברה ב' לא המציאה לעירייה פוליסת ביטוח הכוללת את כל הכיסויים, שלא כנדרש בתנאי המכרז.**

התקשרות עמותת פסטיבל כרמיאל לפרסום חוצות על מכוני תנועה - בדוח הקודם הועלה כי עמותת פסטיבל כרמיאל חתמה בשנת 2012 על הסכם עם חברה ב' למשך חמש שנים, החל ב-1.1.13, עם אופציה להארכתו בשלוש שנים, שלפיו חברה ב' תמשיך לשווק מכוני תנועה ברחבי העיר. הבדיקה העלתה כי עמותת פסטיבל כרמיאל התקשרה עם חברה ב' בלי שפרסמה מכרז ובלי שקיבלה הצעות מחיר כמתחייב על פי נוהל המכרזים

והדין. בביקורת המעקב עלה כי עמותת פסטיבל כרמיאל תיקנה את הליקוי במידה מועטה - באוגוסט 2014 פרסמה העמותה מכרז זוטא לאספקה, להתקנה ושימוש והפעלה של מכוני תנועה בתמורה לדמי שימוש שישלם הזכיון לעמותה. חברה ב' לא המציאה לעמותה ערבות בנקאית. חברה ב' הציבה 11 עד 13 מכוונים נוספים בלא שקיבלה את אישור העירייה להצבתם ובלי שקיבלה מחשמלאי מוסמך אישור בדבר בטיחות המכוונים, שלא בהתאם להתחייבותה.

התקשרות עמותת פסטיבל כרמיאל לפרסום חוצות על עמודי תאורה - בדוח הקודם עלה כי במאי 2002 חתמה עמותת פסטיבל כרמיאל עם משווקת על הסכם שהתייחס לתקופת פסטיבל שנת 2002, בלי שפרסמה מכרז ובלי שנקטה הליך תחרותי. בהסכם נקבעה עמלה בשיעור של 33.3% מסך ההכנסות בפועל. ההתקשרות נמשכה עד מועד סיום הביקורת הקודמת - שנת 2015, בלי שהעמותה פרסמה מכרז, בלי שקיבלה הצעות נוספות לפרסום ובלי שחתמה על הסכם עם המשווקת. בבדיקת המעקב עלה כי עמותת פסטיבל כרמיאל תיקנה את הליקוי במידה מועטה - בשנת 2020 חתמה העמותה עם המשווקת על הסכם לקבלת שירותי ניהול לפעולות הפרסום תמורת עמלה בשיעור 33.3% מהסכום שתקבל העמותה עבור עבודתה. תוקפו של ההסכם היה עד אוגוסט 2022, והעמותה חתמה עליו בלי שפרסמה מכרז ובלי שביקשה הצעות מחיר. בהסכם לא נקבעו פרטים, כגון פרטים על עמודי התאורה, על האזורים שיותר לה לפרסם בהם ועל החובות והזכויות של הצדדים. תוקף ההסכם הוארך עד סוף שנת 2023, אולם העמותה לא ציינה מה היו הנימוקים להארכה ולא המציאה לידי משרד מבקר המדינה עותק של הסכם ההארכה.

התקשרות חכ"ל טבריה עם חברה ד' למתן זיכיון על גשר ומתקני בילבורד - ממצאים מדוח המעקב - בשנת 2015 חתמה חכ"ל טבריה עם חברה ד', שזכתה במכרז פומבי בנושא הסכם להפעלת מתקני פרסום, על הסכם למתן זיכיון לפרסום על גשר עירוני להולכי רגל ועל מתקני בילבורד. ההתקשרות נמשכה עד שנת 2020. לפי ההסכם, חכ"ל טבריה מסרה לחברה ד' את הגשר ועוד שמונה מתקני בילבורד, סה"כ 16 פני פרסום.² חברה ד' התחייבה שתפעל בתוך שישה חודשים להחליף את מתקני הבילבורד הקיימים במתקני בילבורד חדשים ולהקים חמישה מתקני בילבורד חדשים באופן שמספר מתקני הבילבורד יהיה 13, ומספר פני הפרסום יגיע ל-26. חברה ד' החליפה את הבילבורדים הישנים והקימה שישה בילבורדים חדשים (אך פרסמה בשני בילבורדים רק על צד אחד), בלי שהגישה לעירייה בקשה להצבת מתקני הבילבורד ולא קיבלה את אישור העירייה לכך כנדרש בהסכם ההפעלה. לפי ההסכם, חברה ד' הייתה אמורה לשלם לחכ"ל טבריה בעד פרסום על הגשר ועל 26 פני הפרסום של מתקני הבילבורד סכום כולל של 610,700 ש"ח בשנה כולל מע"מ. הביקורת העלתה כי הסכום שגבתה החכ"ל מחברה ד' עבור התקופה שמינואר 2016 עד יולי 2020 היה קטן בכ-554,000 ש"ח מהסכום שהתחייבה עליו בהסכם.

מאגר נתונים בדבר שלטים שהתקינו בעלי עסקים בתחומי הרשויות - בדוח הקודם עלה כי בידי הרשויות המקומיות **ירכא, כפר יאסיף וסח'נין** לא היה מידע מלא ומאגר נתונים מעודכן בעניין מספר השלטים שהותקנו בתחום שיפוטן. בתחום השיפוט של רשויות מקומיות אלה הותקנו שלטים מסוגים שונים בידי קבלני פרסום ואחרים בלי שקיבלו אישור להצבתם וללא האישורים הנדרשים כמתחייב מחוקי העזר של הרשויות המקומיות.

² לרוב השלטים הנייחים יש שני "פני פרסום". כלומר שני צדדים שבהם ניתן להציב שלטי פרסום.

בביקורת המעקב הועלה כי עיריית **סח'נין** תיקנה את הליקוי באופן מלא - בתחילת שנת 2023 היא ביצעה סקר שילוט באמצעות חברה חיצונית והחלה לחייב באגרת שילוט. המועצה המקומית **ירכא** תיקנה את הליקוי במידה מועטה - עד סוף אפריל 2023 לא סיימה המועצה להטמיע במאגר המידע שלה את כל נתוני סקר השילוט שביצעה עבורה חברה ו', ולכן למועצה אין מידע שלם על מספרם של כלל השלטים בתחום שיפוט. המועצה המקומית **כפר יאסיף** לא תיקנה את הליקוי - בדוח הקודם עלה כי בשנת 2014 היא ביצעה סקר שילוט, וכי הסקר העלה שהוצבו בתחום שיפוט 1,489 שלטים. אולם בסקר היו כפילויות, ובמועד סיום הביקורת הקודמת בפברואר 2015 לא היה בידי המועצה מידע על מספר המדויק של השלטים המוצבים בתחום שיפוט. בביקורת המעקב עלה כי המועצה הפסיקה את הטמעת הסקר במערכת הגבייה שלה, והיא אף הפסיקה לגבות אגרת שילוט. המועצה לא נקטה כל מהלך כדי לעדכן את הסקר או לבצע סקר חדש במקומו, ועקב כך לא היה לה כלל מאגר נתונים על מספר השלטים שבתחום שיפוט ועל סוגיהם.

טיפול הרשויות המקומיות בהצבת שלטים בתחום שיפוטן - בדוח הקודם עלה כי בתחום שיפוטן של ארבע הרשויות המקומיות - טבריה, ירכא, כפר יאסיף וסח'נין - הציבו מפרסמים ובעלי עסקים שלטים במרחב הציבורי שלא כדין וללא קבלת האישורים הדרושים, וכי הרשויות לא נקטו את האמצעים העומדים לרשותן להסרת השלטים שהוצבו שלא כדין. ביקורת המעקב העלתה כי אותן ארבע רשויות לא תיקנו את הליקוי - נמצא כי הותקנו בתחום שיפוטן שלטים בשטחים פרטיים וציבוריים על קירות בתים וגדרות, על מדרכות ועל כבישים, ללא אישורן ובלא שהן פעלו להסרתם. בביקורת המעקב עלה כי חמש הרשויות המקומיות שנבדקו לא פעלו לאכוף את הוראות חוקי העזר שלהן לשילוט ולא דרשו מבעלי עסקים שהציבו שלטים בתחום עסקיהם ומפרסמים על מתקנים ציבוריים להגיש בקשה לקבלת רישיון להצבת שלטים בתחום שיפוטן. לפיכך כל השלטים המוצבים בתחום שיפוטן של הרשויות המקומיות שנבדקו הוצבו למעשה ללא רישיון. עיריית **טבריה החלה מתחילת שנת 2023 לנקוט צעדים להסדרת רישיונות לשילוט בתחום שיפוט. בחודשים ינואר-אפריל 2023 היא פנתה ביוזמתה ל-168 בעלי עסקים בבקשה שיוציאו רישיונות לשלטים שבעלותם, ובעקבות כך הם הגישו בקשות להוצאת הרישיונות.**

גביית אגרת שילוט - גבייה מקבלני פרסום

● **עיריית טבריה - בדוח הקודם עלה כי חובות של שני קבלני פרסום בגין אגרת שילוט בתחילת שנת 2015 הסתכמו בכ-685,000 ש"ח. בביקורת המעקב הועלה כי עיריית **טבריה** לא תיקנה את הליקוי - היא לא גבתה משני קבלני הפרסום האמורים את החובות הגדולים שצברו עד נובמבר 2022, שסכומם הכולל היה כ-1.5 מיליון ש"ח. עם זאת, יצוין כי העירייה ניסתה כמה פעמים לעקל את חשבונות הבנק של שני קבלני הפרסום, אך לא הצליחה לגבות מהם שום סכום מאגרת שילוט. העירייה גם לא הקפידה לגבות מכל החייבים אגרת שילוט, ולמרות שיעורי הגבייה הגבוהים מהחיוב השנתי (כ-94% מממוצע בשנים 2019 - 2021), הסתכמו יתרות הפיגורים של החייבים באגרת שילוט בסוף שנת 2021 בכ-20.6 מיליון ש"ח.**

● **עיריית כרמיאל - בביקורת הקודמת עלה כי עיריית **כרמיאל** אינה מחייבת את המפרסמים על עמודי תאורה בעיר באגרת שילוט כמתחייב בחוקי העזר של העירייה. ביקורת המעקב העלתה כי עיריית **כרמיאל** לא תיקנה את הליקוי - היא אינה גובה מהמפרסמים על עמודי תאורה, לא בעצמה ולא באמצעות עמותת פסטיבל כרמיאל,**

אגרת שילוט בגין שלטים עגולים ושלטים מלבניים המוצבים על עמודי תאורה. העירייה לא הקפידה לגבות אגרת שילוט מכל המפרסמים בתחום שיפוט, ולמרות שיעורי הגבייה הגבוהים מהחייב השנתי (כ-93% בממוצע בשנים 2019 - 2021) הסתכמו יתרות הפיגורים של החייבים באגרת שילוט בסוף שנת 2021 בכ-530,000 ש"ח.

- **עיריית סח'נין -** בדוח הקודם עלה כי עיריית סח'נין גבתה בשנים 2009 עד 2013 אגרת שילוט בסכום כולל של 150,000 ש"ח, וכי שיעור הגבייה מכלל הסכומים שעמדו לגבייה בשנים האמורות היה 4% עד 11%. ביקורת המעקב העלתה כי העירייה תיקנה את הליקוי במידה רבה - בשנים 2019 עד 2021 היא גבתה מהמפרסמים בתחום שיפוט סכום כולל של כ-703,000 ש"ח, ששיעורו כ-4% מכלל הסכומים שעמדו לגבייה בתקופה זו. עם זאת, יתרות הפיגורים של חייבי אגרת שילוט בסוף שנת 2021 הסתכמו בכ-6.9 מיליון ש"ח.

- **המועצה המקומית ירכא -** בדוח הקודם עלה כי במועד סיום הביקורת הקודמת, בפברואר 2015, לא גבתה העירייה אגרת שילוט מהמפרסמים בתחום שיפוט, לפי חוק העזר. ביקורת המעקב העלתה כי המועצה תיקנה את הליקוי במידה מועטה היא החלה לחייב את בעלי השלטים באגרת שילוט ולגבות אגרת שילוט החל מספטמבר 2022.

- **המועצה המקומית כפר יאסיף -** בדוח הקודם עלה כי המועצה לא חייבה את קבלני השילוט והמפרסמים בתחום שיפוט באגרת שילוט. ביקורת המעקב העלתה כי המועצה לא תיקנה את הליקוי - המועצה אינה גובה אגרת שילוט מבעלי עסקים וממפרסמים בתחום שיפוט.

- 👉 **חייב בדמי שימוש וגבייתם - חכ"ל טבריה -** בדוח הקודם עלה כי חובותיו של קבלן א' בגין פרסום על שלטי דגל הסתכמו במועד סיום הביקורת הקודמת בכ-55,000 ש"ח. בביקורת המעקב הועלה כי חכ"ל תיקנה את הליקוי במידה מועטה - הקבלן שילם את חובותיו עד סוף שנת 2015, אולם עבור השנים 2016 עד 2021 הוא לא שילם לחכ"ל טבריה סכום כלשהו. בחכ"ל טבריה לא חושב היקף חובותיו עד מועד סיום הביקורת. כמו כן, נמצא כי חכ"ל טבריה לא נקטה את כל האמצעים העומדים לרשותה, לרבות אמצעים משפטיים, כדי לגבות מקבלן שלטי הדגל את הסכומים המגיעים לה.

- 👉 **עמותת פסטיבל כרמיאל -** בדוח הקודם עלה כי עמותת פסטיבל כרמיאל לא עמדה על כך שתקבל מחברה ב' את התמורה בעד כל תקופת ההתקשרות באמצעות המחאות מעותדות כפי שנקבע בהסכם במשך תשע שנים. בביקורת המעקב עלה כי עמותת הפסטיבל תיקנה את הליקוי במידה מועטה - העמותה גבתה מחברה ב' הסכום שנקבע בהסכם - כ-50,000 ש"ח בעד כל אחת מהשנים 2015 עד 2020. אולם עבור השנים 2020 עד 2022 חברה ב' לא שילמה לעמותה דמי זיכיון בעד פרסום על גבי המכוונים, והעמותה לא נקטה נגדה שום צעדים. זאת אף שלפי ההסכם חברה ב' הייתה צריכה לשלם לעמותה כ-130,500 ש"ח בעד הפרסום בשנים אלה.

עיקרי המלצות הביקורת

מומלץ שמשרד הפנים ינחה את הרשויות המקומיות שטרם התקינו חוקי עזר בנושא שילוט לבחון התקנת חוק עזר, זאת כדי להסדיר את אופן הצבת השלטים בתחום שיפוטן ולאפשר להן לגבות אגרת שילוט ולהגדיל את הכנסותיהן העצמיות.

מומלץ שארבע הרשויות המקומיות - **כרמיאל, ירכא, כפר יאסיף וסח'נין** - יפעלו לקביעת מדיניות להצבת שלטים במרחב הפרטי והציבורי שלהן כמתחייב מחוקי העזר שלהן. זאת כדי לשמור על בטיחותם, רווחתם ואיכות חייהם של התושבים ולממש את הפוטנציאל המסחרי של הרשויות. עוד מומלץ שעיריית **טבריה** תכין הנחיות ומדיניות בנוגע לשילוט בכל תחומי העיר, נוסף על השילוט באזור התיירותי בעיר.

מומלץ שעיריית **טבריה וכרמיאל** יסדירו את נושא העברת שילוט החוצות לתאגידיהן בהסכם בכתב שיכלול את החובות והזכויות של הצדדים, ובכלל זה יקבעו בהסכם את דמי הניהול שהן ישלמו לתאגידיהן בעד ניהול מערך השילוט.

על עיריית **כרמיאל**, עמותת פסטיבל כרמיאל, וחכ"ל טבריה לוודא שקבלני השילוט ימלאו בקפדנות את סעיפי ההסכמים שנחתמו איתם.

על המועצות המקומיות **ירכא וכפר יאסיף** לפעול להקמת מאגר מידע מלא ועדכני על מתקני השילוט, וכן עליהן לחייב את בעלי העסקים באגרת שילוט בהתאם לתעריפים שנקבעו בחוקי העזר שלהן.

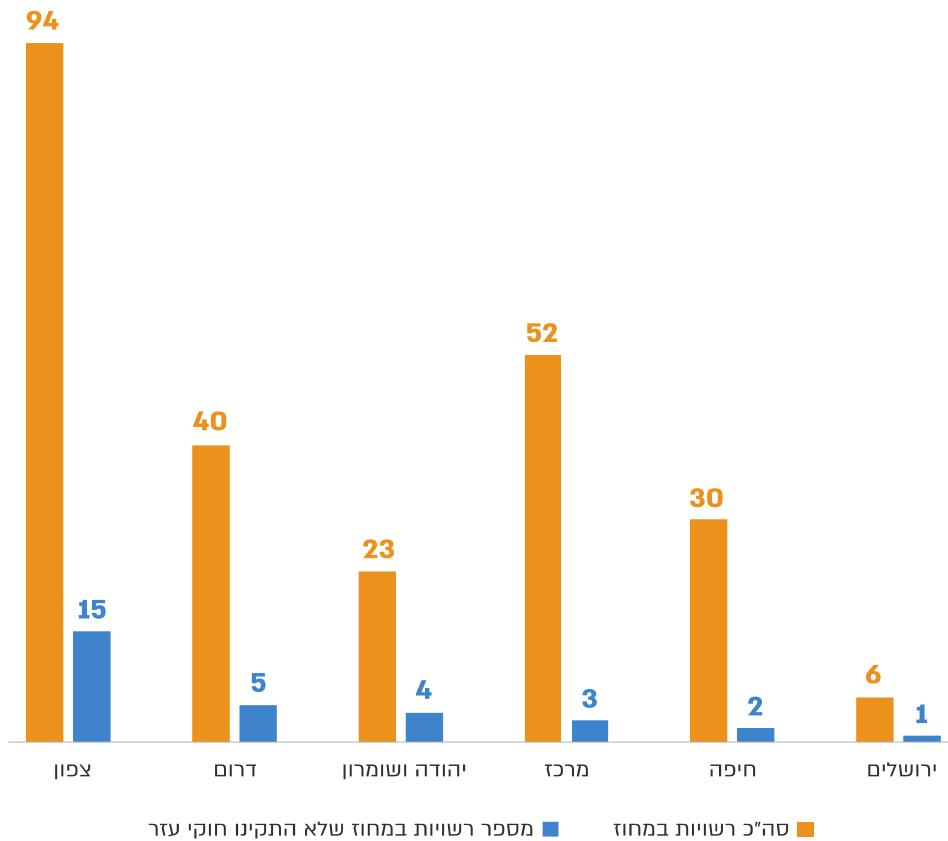
על חמש הרשויות המקומיות שנבדקו לאכוף את חוקי העזר שלהן ולדרוש מבעלי העסקים להגיש בקשה לרישיון להצבת שלטים בתחום שיפוטן.

על העיריות **טבריה וסח'נין** והמועצות המקומיות **ירכא וכפר יאסיף** לפעול לכך שבעלי עסקים לא יתקינו שלטים בשטחים הציבוריים שלהן ללא אישורן.

על העיריות **טבריה וכרמיאל** לגבות אגרות שילוט מקבלני שילוט ומבעלי השלטים שבתחום שיפוטן. כמו כן עליהן לגבות דמי שימוש מקבלני פרסום עבור שימוש במתקני הפרסום שלהן. על עיריית **סח'נין** והמועצה המקומית **ירכא** להמשיך לגבות אגרת שילוט מכל בעלי העסקים שבתחום שיפוטן. על המועצה המקומית **כפר יאסיף** לבצע סקר שילוט ולחייב את בעלי העסקים שבתחום שיפוטן באגרת שילוט כמתחייב מחוק העזר שלה.

מספר הרשויות המקומיות שלא התקינו חוקי עזר בנושא מודעות ושילוט, לפי מחוזות, נכון לספטמבר 2022

על פי נתוני משרד הפנים, בעיבוד משרד מבקר המדינה.

סיכום

מטרת התקנתם של חוקי עזר לשילוט היא לאפשר לרשויות המקומיות לפקח על הצבת שלטים ומתקני פרסום כדי לשמור על חזות נאה ואסתטית של היישוב וכדי לקיים את האיזון הראוי בין שמירה על איכות הסביבה ובין שיקולים כלכליים של מפרסמים ובעלי עסקים המבקשים להעביר מסרים מסחריים לעוברים ושבים בתחום הרשות המקומית. לכן על פי חוקי העזר על הרשויות המקומיות לקבוע אמות מידה בנוגע למקום השלטים, לאופן הצבתם, לצורתם, למידותיהם, לצבעם ולסוג החומר שממנו הם עשויים, וזאת כדי למנוע חוסר סדר, דבר שעלול לכער את פני היישוב ולפגוע בסביבתו, ברווחת התושבים והמבקרים בו ובאיכות חייהם.

ביקורת המעקב העלתה כי חמש הרשויות המקומיות שנבדקו - **טבריה, ירכא, כפר יאסיף, כרמיאל וסח'נין** - לא תיקנו את רוב הליקויים שהועלו בדוח הקודם. לנוכח זאת, על רשויות אלה לתת את דעתן על הליקויים שהועלו בדוח המעקב ולפעול לתיקונם לאלתר. מומלץ כי משרד הפנים ישקול לכלול את נושא הטיפול בתחום השילוט בתוכנית הביקורת של ראוי החשבון שמבצעים ביקורת מטעמו ברשויות המקומיות.

מידת תיקון עיקרי הליקויים שעלו בדוח הקודם

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן רבה במידה	תוקן מועטה במידה	לא תוקן			
		←		הרשויות המקומיות לא קבעו מדיניות ותוכנית כוללת לפרסום ולשילוט	עיריית טבריה, עיריית כרמיאל	קביעה של מדיניות ותוכנית כוללת לפרסום ולשילוט
			←	העירייה והמועצות לא קבעו מדיניות ותוכנית כוללת לפרסום ולשילוט	עיריית סח'נין והמועצות המקומיות ירכא וכפר יאסיף	קביעת מדיניות ותוכנית כוללת לפרסום ולשילוט
		←		עיריית טבריה העבירה לחכ"ל טבריה את הסמכויות לניהול פרסום החוצות בלא שהביאה את הנושא לדיון במועצה, בלי שהציגה למועצה את הנימוקים למהלך זה ובלי שבחנה את הכדאיות הכלכלית שלו	עיריית טבריה	העברת סמכויות לתאגידים עירוניים
			←	עיריית כרמיאל לא העלתה לדיון במליאת המועצה את נושא העברת הסמכויות לניהול הפרסום על עמודי התאורה לעמותת פסטיבל כרמיאל ולא הציגה לפני שיקולים להעברת הסמכויות	עיריית כרמיאל	העברת סמכויות לתאגידים עירוניים

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				עיריית כרמיאל ועיריית טבריה לא הסדירו בהסכם בכתב את העברת פרסום החוזות לחכ"ל טבריה ולעמותת פסטיבל כרמיאל	עיריית כרמיאל, עיריית טבריה	הסכמי התקשרות בין עיריות לתאגידים עירוניים
				עיריית כרמיאל מסרה לחברה ב' את הזיכיון לפרסום מסחרי על גבי בילבורדים ללא פרסום מכרז, ללא תשלום ואף לא ביקשה הצעות מחיר	עיריית כרמיאל	התקשרות ללא מכרז עם קבלני פרסום
				עמותת פסטיבל כרמיאל מסרה לחברה ב' את הסמכות לניהול פרסום חוזות על גבי מכוני תנועה בלא שפרסמה מכרז ובלא שקיבלה הצעות מחיר	עמותת פסטיבל כרמיאל	התקשרות ללא מכרז עם קבלני פרסום
				עמותת פסטיבל כרמיאל מסרה בשנת 2002 למשווקת על פי הסכם פרסום חוזות על עמודי תאורה בלי שפרסמה מכרז ובלי שנקטה שום הליך תחרותי. תוקף ההסכם היה עד שנת 2002, אולם במועד סיום הביקורת הקודמת - שנת 2015 - ההתקשרות עדיין נמשכה	עמותת פסטיבל כרמיאל	התקשרות ללא מכרז עם קבלני פרסום
				בידי עיריית סח'נין לא היה מידע מלא ומאגר נתונים מעודכן בעניין מספר השלטים שהותקנו בתחום שיפוטה	עיריית סח'נין	מאגר נתונים בדבר שלטים שהתקינו בעלי עסקים בתחום שיפוטן של הרשויות
				בידי המועצה המקומית ירכא לא היה מידע מלא ומאגר נתונים מעודכן בעניין מספר השלטים שהותקנו בתחום שיפוטה	המועצה המקומית ירכא	מאגר נתונים בדבר שלטים שהתקינו בעלי עסקים בתחום שיפוטן של הרשויות

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				בידי המועצה המקומית לא היה מידע מלא ומאגר נתונים מעודכן בעניין מספר השלטים שהותקנו בתחום שיפוטה	המועצה המקומית כפר יאסיף	מאגר נתונים בדבר שלטים שהתקינו בעלי עסקים בתחום שיפוטן של הרשויות
				עיריית טבריה וחכ"ל טבריה לא נקטו צעדים ממשים נגד חברה ה' וגם לא פעלו להסרת שלטים, אף שהחברה התקינה בשטחים ציבוריים ברחבי טבריה מתקני פרסום בלא שקבלה אישור לכך כנדרש	עיריית טבריה וחכ"ל טבריה	טיפול הרשויות המקומיות בהצבת שלטים בתחום שיפוטן
				חרף התופעה החמורה של התקנת שלטים ללא היתר בתחום שיפוטה של המועצה המקומית ירכא, לא נקטה המועצה את האמצעים העומדים לרשותה לפירוק השלטים שהוצבו ללא כדין ולהסרת המפגעים האמורים	המועצה המקומית ירכא	טיפול הרשויות המקומיות בהצבת שלטים בתחום שיפוטן
				בכביש הראשי של המועצה המקומית כפר יאסיף ובמקומות נוספים בתחום שיפוטה של המועצה הוצבו שלטים רבים ללא אישור המועצה כדין ובצפיפות גבוהה וחלקם אף יצרו מפגע בטיחותי. המועצה לא נקטה את האמצעים העומדים לרשותה לפירוק השלטים ולהסרת המפגעים האמורים	המועצה המקומית כפר יאסיף	טיפול הרשויות המקומיות בהצבת שלטים בתחום שיפוטן
				בשטחים ציבוריים ובמתקנים עירוניים הותקנו שלטים בלי אישור העירייה להצבתם והעירייה לא נקטה פעולות אכיפה בעניין, למעט במקרים מועטים	עיריית סח'נין	טיפול הרשויות המקומיות בהצבת שלטים בתחום שיפוטה

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				חובותיהם של שני קבלני פרסום במועד סיום הביקורת הקודמת הסתכמו בכ-685,000 ש"ח	עיריית טבריה	גביית אגרות שילוט
				העירייה אינה מחייבת את המפרסמים על עמודי תיאורה באגרת שילוט ואינה גובה מהם את האגרה	עיריית כרמיאל	גביית אגרת שילוט
				עיריית סח'נין לא גבת אגרות שילוט מכל המפרסמים בתחום שיפוטתה. שיעור הגבייה מכלל הסכומים שעמדו לגבייה בשנים 2009 - 2013 היה 4% עד 11%	עיריית סח'נין	גביית אגרת שילוט
				במועד סיום הביקורת הקודמת, פברואר 2015, לא גבתה המועצה אגרת שילוט מהמפרסמים בתחום שיפוטתה	המועצה המקומית ירכא	גביית אגרת שילוט
				המועצה לא חייבה את המפרסמים בתחום שיפוטתה באגרת שילוט ואף לא גבתה מהם את האגרה	המועצה המקומית כפר יאסיף	גביית אגרת שילוט
				חובו של קבלן א' במועד סיום הביקורת הקודמת - תחילת שנת 2015 הסתכם בכ-55,000 ש"ח	חכ"ל טבריה	חיוב בדמי שימוש וגבייתם
				עמותת פסטיבל כרמיאל לא עמדה על קבלת התמורה מחברה ב' בגין כל תקופת ההתקשרות במשך תשע שנים בהמחאות מעותדות	עמותת פסטיבל כרמיאל	חיוב בדמי שימוש וגבייתם

